

POSUDEK OPONENTA PRÁCE BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Jméno autora: Kopecká Eliška

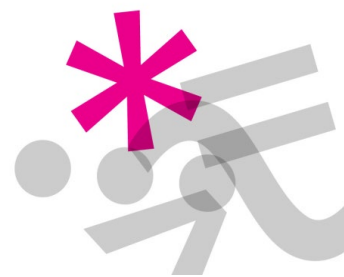
Název práce: *Šikana na druhém stupni základních škol a její řešení z pohledu metodiků prevence*

Oponentka práce: Mgr. Bc. Jitka Kaplanová, Ph.D. (KPP PdF UHK)

Téma práce: Šikana je dlouhodobým problémem každé sociální skupiny včetně školní třídy, kde se vyskytuje stále častěji. Má vážné důsledky pro všechny zúčastněné. Negativně ovlivňuje fyzické, a především psychické zdraví dětí a narušuje jejich sociální vztahy. Význam tématu spočívá především v jeho komplexnosti a mnohostrannosti, které vyžadují multidisciplinární přístup k řešení. Efektivní řešení šikany může vést k výraznému zlepšení školního klimatu a kvality vzdělání. Navíc s rostoucí pozorností věnovanou duševnímu zdraví dětí a adolescentů je zásadní, aby školy měly efektivní strategie pro prevenci a řešení šikany. Toto téma je také stále více diskutováno ve veřejném prostoru a médiích, což zvyšuje společenskou poptávku po praktických řešeních a osvětě. Řešení šikany je nezbytné nejen z etických důvodů, ale i proto, že šikana může mít dlouhodobé následky na životy dětí, které se stávají oběťmi, ale i na ty, které se na šikaně podílejí jako agresori. Včasný zásah a adekvátní preventivní programy mohou předejít těmto negativním dopadům a přispět k vytváření zdravějšího a podpůrnějšího vzdělávacího prostředí.

Struktura a rozsah práce: Hlavní text práce je členěn na úvod, teoretickou část, empirickou část, závěr, seznam použitých zdrojů a přílohy. Teoretická část (str. 10–40, tj. kapitoly 1, 2, 3 a 4), pokrývá cca 30 stran textu. Výzkumné šetření (str. 41–49, tj. kapitola 5) pokrývá pouze 8 stran. Vzájemný podíl obou částí je tedy výrazně ve prospěch teoretické části. Práce je přehledně strukturovaná, teoretická a praktická část spolu korespondují, jsou provázané.

Teoretická část: Teoretická část bakalářské práce poskytuje komplexní přehled o fenoménu šikany na druhém stupni základních škol. Začíná definicí šikany, kde autorka rozlišuje mezi šikanou a škádlením, popisuje její různé formy a stádia, od mírných po závažné, a podává přehled o metodách její diagnostiky včetně přímých a nepřímých ukazatelů, které pomáhají šikanu identifikovat. Dále se práce věnuje charakteristice aktérů šikany – agresorů, obětí a pozorovatelů, kde jsou detailně popsány jejich role, včetně jejich psychologických a sociálních charakteristik. Autorka zde také analyzuje příčiny šikany, zahrnující individuální psychologické faktory, rodinné pozadí, vliv školního prostředí a širší sociální kontexty. Významná část teoretické práce je věnována důsledkům šikany pro všechny zúčastněné, kde jsou zkoumány jak krátkodobé, tak dlouhodobé psychologické a sociální dopady. Autorka podrobně diskutuje o různých přístupech k řešení a prevenci šikany, představuje existující preventivní programy a hodnotí jejich účinnost a omezení. Závěrečná část teoretické práce se zaměřuje na školní poradenské pracoviště, vymezuje funkci školního metodika prevence a představuje další specializované pracovníky, kteří se podílejí na řešení šikany. Tato část poskytuje důležité informace o strukturálních aspektech školního poradenství, o jeho roli v prevenci a intervenci proti šikaně. Práce se zaměřuje na šikanu v českém školním systému, mohla by zahrnout i porovnání s jinými zeměmi, což by poskytlo přesnější analýzu a ukázalo, jak se šikana řeší v mezinárodním měřítku. Práce by mohla obsahovat více kritické analýzy stávajících preventivních programů, včetně diskuse o jejich slabých bodech a omezeních. Tím by byl předložen vyváženější pohled na efektivitu těchto intervencí. Celkově je teoretická část práce dobře strukturovaná, podrobně zdokumentovaná a poskytuje ucelený základ pro empirický výzkum realizovaný v praktické části práce. Je zřejmé, že autorka prokázala schopnost komplexně analyzovat různé aspekty šikany.

Praktická část: Práce si klade za cíl zjistit, jak školní metodici prevence řeší šikanu na druhém stupni základních škol. Specificky se snaží zjistit, jaké postupy a preventivní aktivity využívají tito odborníci k odhalování a řešení šikany a jak délka jejich praxe ovlivňuje schopnost včasného rozpoznání a efektivní intervence. Výzkum byl proveden pomocí kvalitativního přístupu, což umožňuje hlubší pochopení subjektivních zkušeností a názorů respondentů. Hlavní metodou sběru dat byla technika polostrukturovaných rozhovorů, která umožňuje flexibilitu v otázkách a podrobnější prozkoumání témat. Rozhovory byly zaznamenány, transkribovány a analyzovány s cílem identifikovat klíčová témata a vzorce v odpovědích. Výzkumný vzorek tvořili školní metodici prevence z různých základních škol, převážně s dlouholetou praxí. Výběr respondentů byl proveden na základě jejich dostupnosti a ochoty účastnit se výzkumu, což zajišťuje různorodost perspektiv na problematiku šikany. Data získaná z rozhovorů byla analyzována metodou tematické analýzy, kde hlavním cílem bylo identifikovat opakující se motivy a klíčové aspekty popisující zkušenosti a strategie školních metodiků prevence. Tento přístup umožnil systematické rozdělení dat do kategorií a subkategorií a poskytl strukturovaný přehled o hlavních tématech. I když výzkum poskytuje užitečný pohled na názory školních metodiků prevence, bylo by vhodné rozšířit vzorek o další školy různých typů a z různých oblastí. To by mohlo zvýšit reprezentativnost dat a umožnit porovnání mezi různými školními systémy. Práce se primárně soustředí na názory školních metodiků prevence. Začlenění perspektiv žáků, rodičů nebo jiných učitelů by mohlo poskytnout komplexnější obraz o efektivitě uplatňovaných strategií v rámci prevence šikany.

Přínos práce: Práce přináší cenné vhledy do praxe školních metodiků prevence a představuje konkrétní strategie, které jsou využívány při řešení šikany. Zjištění výzkumu ukazují, jak důležité jsou zkušenosti a odborná příprava pro efektivní zvládnutí tohoto agresivního způsobu chování. Práce také poukazuje na potřebu dalšího vzdělávání a podpory pro školní metodiky prevence, aby mohli účinněji zasahovat a předcházet šikaně.

Jazyková a stylistická úroveň práce: Práce je po jazykové a stylistické stránce zdařilá.

Formální stránka práce: Odpovídá požadavkům.

Použitá literatura a použité zdroje: Splňuje požadavky.

Využitelnost pro teorii a praxi: Střední.

Cíl práce: Splněn.

Úroveň bakalářské práce: Bakalářská práce splňuje požadavky kladené na tento typ práce.

Otázky k obhajobě:

- 1) Na základě Vašich výzkumných zjištění navrhnete, jakým způsobem byste zlepšila na školách stávající preventivní programy proti šikaně?
- 2) Jaké hlavní rozdíly jste zaznamenala mezi teoretickými přístupy problematiky šikany a jejich aplikací v praxi?
- 3) Jaká jsou hlavní metodologická omezení Vašeho výzkumu a jak by mohla být tato omezení řešena v budoucích studiích na toto téma?

V Hradci Králové, 15. 05. 2024

.....
(Mgr. Bc. Jitka Kaplanová, Ph.D.)

